

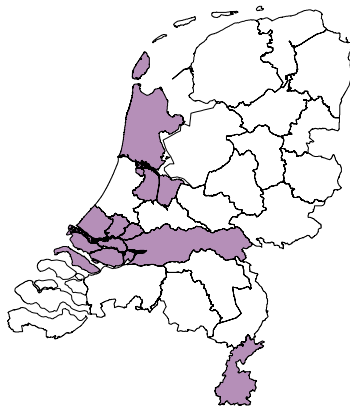
Tabel 2

Schubvaren *Ceterach officinarum*

Een varen van 5 tot 20 cm groot met stompe bladeren. De bladeren zijn van boven dof, blauwgroen en kaal en van onderen eerst zilverglanzend en later roestbruin. De bladslippen zijn zigzagsgewijs geplatst en rollen bij droogte op.

Foto: Liesbeth Leusink/
Bureau Waardenburg

- soort niet aanwezig
- soort (recent) aanwezig

2

Jan Feb Mrt Apr Mei Jun Jul Aug Sep Okt Nov Dec

Groen: Werkzaamheden mogelijk. Oranje: Werkzaamheden mogelijk: ja, mits na overleg met ecooloog en eventuele mitigerende maatregelen. Rood: Werkzaamheden mogelijk: nee, tenzij toestemming van de ecooloog en mitigerende maatregelen worden genomen.

Bestendig beheer en onderhoud (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Maaien	-
Schonen	-
Baggeren	-
Begrazen	-
Snoeien/dunnen	-
Onderhoud waterkeringen	Zie gedragscode, aanvullend: Groeiplaatsen ontzien.
Onderhoud verhardingen	Zie gedragscode, aanvullend: Tijdens herstelwerkzaamheden groeiplaatsen ontzien of anderszins ongemoeid laten. Gebruik kalkmortel bij voegwerkzaamheden en zorg voor begeleiding van een deskundige.

Ruimtelijke ontwikkelingen & inrichting (vrijstelling, mits gebruik gedragscode)

Vorbereiding van nieuwe werken	Zie gedragscode, aanvullend: Groeiplaatsen ontzien.
Verwijderen bovengrond/ graafwerkzaamheden	-
Sloop kunstwerken en gebouwen	Zie gedragscode, aanvullend: Indien nodig: tijdelijk of definitief verplaatsen van de plant inclusief muurdeel, uitsluitend onder begeleiding van een deskundige.
Bouwactiviteiten	-
Afdammen/dempen/vergraven	-

Groeiplaats
Schubvaren groeit op droge, stikstofarme bodem in spleten van stenen constructies, vooral op kalkstenen muurtjes langs kerkhoven en wegen. Ook in straatputten. Schubvaren is een warmteminnende soort en één van de algemeenste varens in Zuid Europa.

Leefwijze door het jaar heen
Overblijvende varen. Schubvaren vormt sporen die rijp zijn in juni-oktober en die via de wind verspreid worden. De plant overwintert met zijn knoppen op of onder de grond.

Aanbevelingen

- Bij herstelwerkzaamheden aan muren en putten altijd advies vragen aan deskundigen om rekening te houden met locatiespecifieke factoren.
- In de meeste gevallen kan het beste in het najaar worden gewerkt. De periode van sporenvorming is niet per definitie de meest kwetsbare periode. Het meest kwetsbaar zijn de planten in de periode waarin risico op uitdroging extra groot is (doorgaans de zomer), of waarin de mogelijkheid bestaat van vorstschade.

Vervolg: zie pagina 2

Vervolg

Schubvaren *Ceterach officinarum*

- Herstelwerkzaamheden aan muren uitvoeren met zachte kalkmortel (bijvoorbeeld twee delen zand op 1 deel kalk). Bij voorkeur niet tot de rand opvoegen of laten inspringen van de voegen.
- Indien nodig: tijdelijk of definitief verplaatsen van plant inclusief muurdeel, uitsluitend onder begeleiding van deskundigen. Ook op tijdelijke opslagplaatsen en tijdens vervoer de muurstukken niet uit laten drogen. Dit kan door de achterzijde van de muren te bedekken met aarde en de aarde vochtig te houden.
- Door regelmatig, kleinschalig onderhoud voorkomen dat er op termijn zeer grote ingrepen noodzakelijk zijn.
- Uitbreiding stimuleren door muren in de omgeving van bestaande groeiplaatsen geschikt te maken.

Belang Waterschapspopulaties

Nationaal belang

Verspreiding binnen Nederland

Verspreid door Nederland (o.a. in Rotterdam, Den Haag, Amsterdam, Eckelrade). De soort verschijnt regelmatig op nieuwe plekken, maar kan ook weer snel verdwijnen.

Status Rode lijst

Gevoelig

Beschermingsstatus

Habitatrichtlijn

-

FF-wet

Tabel 2

Bronnen

Weeda *et al.*, 2003. Van der Meijden, 2005

Websites: www.wilde-planten.nl;

www.soortenbank.nl; www.floron.nl; flora.instnat.be